The reason for the acute shortage of organic fertilizers is the catastrophic reduction of the cattle population - for the period from 1990 to 2021 the number of cattle in all categories of farms in Ukraine decreased by 9.3 times – from 24,623.4 to 2,644 thousand head. And it continues to shrink. Ending the crisis in the livestock sector and its gradual recovery is an important condition for ensuring the economic sustainability of agricultural development.

***Key words**: sustainable development, economic component, labor productivity, output, human economy, humus, nutrients, deficit, organic fertilizers, cattle breeding*

УДК: 368: 339
DOI: 10.32782/2415-8240-2022-101-2-152-164

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

О. Т. ПРОКОПЧУК, *доктор економічних наук*
Ю. В. УЛЯНИЧ, *кандидат економічних наук*
М. М. МИРОШНИЧЕНКО, *здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії)*
Уманський національний університет садівництва

Стаття присвячена розгляду особливостей цифрової трансформації страхового ринку України. Представлене дослідження дозволило розкрито зміст цифровізації та дослідити особливості її впливу на функціонування страхового ринку України. Визначено та окреслено тренди залучення ІТ-технологій до системи страхового захисту. Узагальнено етапи цифрової трансформації страхового ринку до яких, за результатами дослідження віднесено: автоматизацію, цифровізації та цифрову трансформацію.

Визначено, що цифровізація є фундаментом, на якому будується цифрова трансформація страхового ринку, що наразі відбувається в трьох напрямах: інтернетизація, індивідуалізація й діджиталізація. Доведено, що науково-технічний прогрес зумовлює використання інформаційно-комунікаційних технологій у страховій справі як ключового атрибуту функціонування новочасних страхових організацій. Обґрунтовано доцільність і необхідність широкого використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в організації страхового захисту, що є не тільки загальносвітовим трендом, а й реаліями сьогодення.

***Ключові слова:** страховий ринок, автоматизація, цифровізація, цифрова трансформація, технології, комінукації, страхова організація.*

Постановка проблеми. Новочасні умови господарювання вимагають використання нових технологій, зокрема цифрових їх видів, а розвиток останніх набуває все більшого значення й призводить до суттєвих метаморфоз у світовій економіці. Потужний та швидкий розвиток цифрових технологій зумовлює кардинальні перетворення не тільки в економіці, а й в суспільстві в цілому.

Не виникає сумнівів твердження про те, що цифровий світ є не лише новітнім логічним етапом щодо розвитку суспільної технологічної галузі, а й усієї існуючої реальності в частині правової, соціально-політичної й економічної спрямованості. Цифровізація набуває домінуючого значення щодо економічного зростання будь-якої держави і взагалі є новочасним трендом розвитку. Останнім часом практично всі страхові організації, що ефективно функціонують на страховому ринку стикаються із необхідністю трансформацій, адже новочасні технології, комунікації, інновації й моделі споживчої поведінки страхувальників докорінно змінюють попередні усталені бізнес-моделі. Відтак, процес цифровізації економіки здійснює суттєвий вплив і на діяльність страховиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням окремих аспектів щодо розвитку Інтернет-страхування займалися ряд вчених, зокрема: Гуренко А., Гашутіна О. [3]; Дем'янчук М., Гуржий К. [5]; Моташко Т. [9]; Мальований М., Прокопчук О., Улянич Ю. [8–12]; Шубенко І. [14] та інші. Водночас, попри багатогранність наукових напрацювань в частині цифровізації страхового ринку, досі існує цілий ряд питань, що потребують подальших досліджень. Сутність економічних категорій «діджиталізація» та «цифровізація» розглядалася в роботах багатьох українських науковців. Серед них доцільно виділити: Абакуменко О., Деркач А., Корнєєву М. [1]; Гудзь О., Федюніна С., Щербину В. [2]; Гусєву О., Легомінову С. [4] та ін. У страховому бізнесі більшість науковців, а саме Шубенко І. [14], Дем'янчук М., Гуржий К. [5]; Лігоненко Л., Хріпко А., Доманський А. [6] інтерпретують діджиталізацію як загальний процес. Натомість інші вчені, а саме Устенко М., Руських А. [13],…. називають діджитал-страхуванням використання новочасних технологій у страховій справі.

Попри багатогранність наукових напрацювань стосовно особливостей цифрової трансформації українського страхового ринку, існує безліч невирішених питань, що потребують подальших досліджень. Враховуючи науковий доробок вищезазначених науковців, варто зауважити, що досі малодослідженими залишаються питання функціонування українського ринку страхових послуг в новочасних умовах цифрових ринкових метаморфоз, що вносять суттєві корективи до означеного процесу. Отже, слідуючи заданим векторам, існуючому широкому спектру викликів й загроз сьогочасності, що постають перед страховим ринком, зумовлюється об'єктивна потреба щодо розвитку та провадження подальших досліджень. Актуальність зазначених проблем спонукала до вибору теми, окреслення мети та структурної побудови представленого дослідження.

Методика досліджень. Для наукового вирішення поставленої у статті мети використано загальнонаукові методи наукового пізнання та дослідження економічних явищ. Теоретико-методологічним базисом статті є, в основному, напрацювання вітчизняних науковців і практиків, а також зарубіжних вчених, що займаються дослідженням особливостей використання цифрових та інтернет-технологій у страховому бізнесі. У статті використовувалися наступні методи дослідження: абстрактно-логічний, порівняння, монографічний, графічний та наукового узагальнення.

Мета – дослідження особливостей цифрової трансформації страхового ринку України.

Результати досліджень. Існування новочасного ринку страхових послуг забезпечує сучасні виклики ризикованості, підтримує економічне зростання, заохочує інновації та підвищує фінансову стійкість суспільства. Тому кожній страховій компанії, яка є орієнтованою на розвиток і зміцнення своїх позицій на ринку страхових послуг, необхідно досліджувати сферу цифровізації, а саме: інтернетизацію, індивідуалізацію та діджиталізацію страхової діяльності. Саме вивчення та застосування на практиці елементів цифрової трансформації дозволить страховим організаціям стати більш гнучкими в частині задоволення означених потреб. Особливості трансформації страхового ринку в умовах цифровізації відображено на рис. 1.

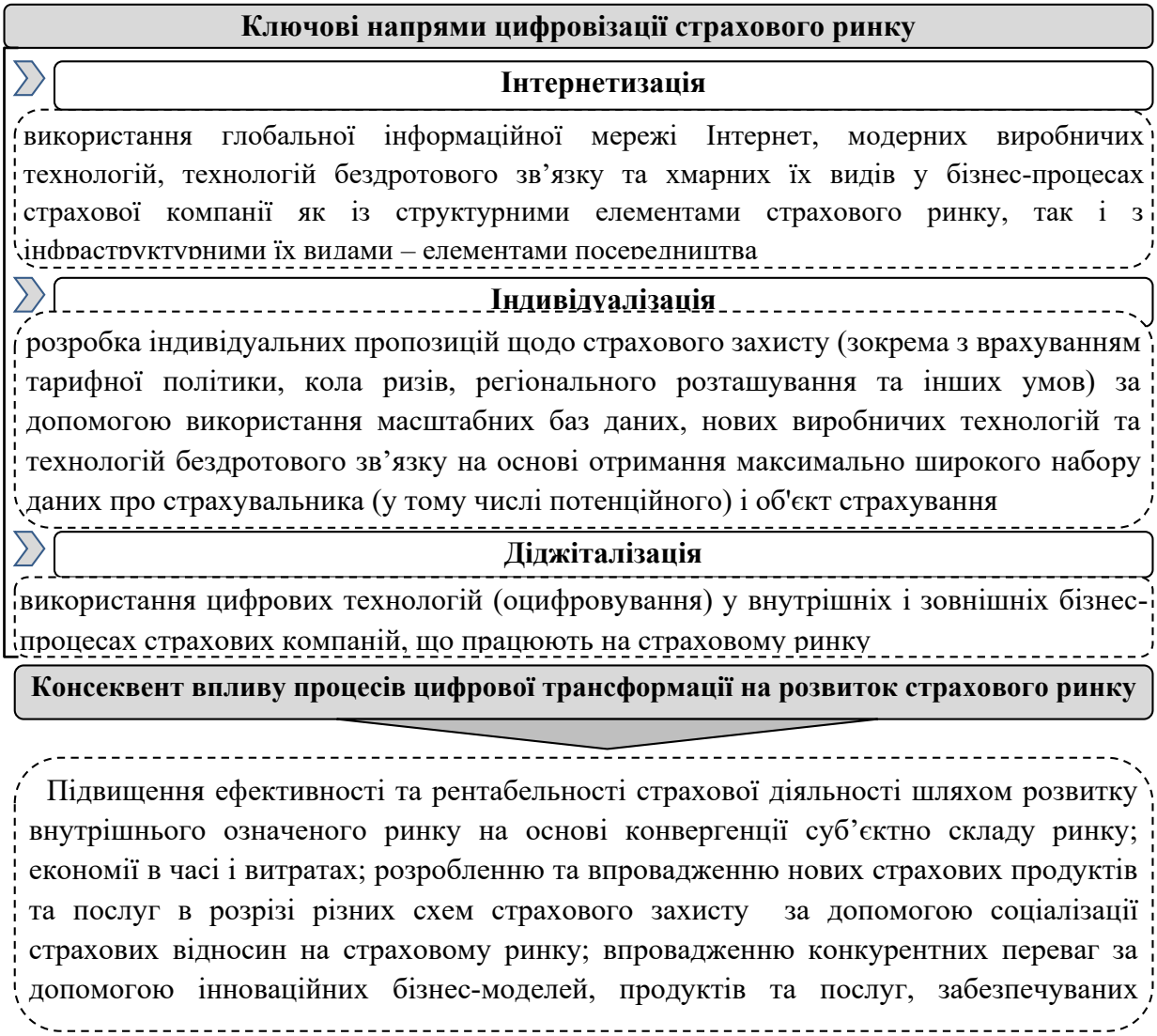

Рис. 1. Особливості трансформації страхового ринку в умовах цифровізації

Джерело: авторське узагальнення на основі джерел [2; 4-5].

Взагалі, цифрова трансформація ринку страхових послуг – масштабна реорганізація страхових бізнес-процесів із широким застосуванням цифрових

інструментів для їх виконання, яка в результаті поліпшить характеристики страховиків і наділить їх принципово новими якостями і властивостями (рис. 2).

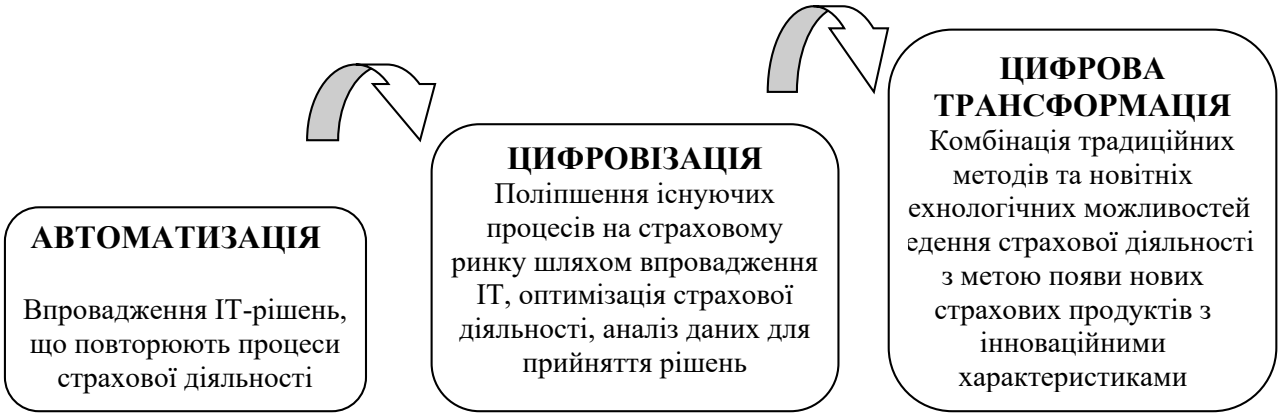

Рис. 2. Етапи цифровізації страхового ринку

Джерело: авторське узагальнення на основі джерел [7-9].

Цифрова трансформація – це не питання вибору, а питання часу, адже за останні роки традиційна страхова бізнес-модель уже почала змінюватись і має позитивні результати на вітчизняному страховому ринку. Основні наслідки впливу цифрових та комунікаційних технологій на функціонування ринку страхових послуг є наступними:

– зміна орієнтирів страховиків на клієнтооорієнтованість;

– від непрозорого страхового ринку до відкритого та зрозумілого;

– усунення посередників, тобто пряма взаємодія страховик – страхувальник.

Новочасним етапом у розвитку страхового ринку стала діджиталізація, яку можна визначити як ключовий інноваційний фактор розвитку страхового бізнесу. В новочасних умовах перехід страхового бізнесу на цифрові технології є ключовою необхідною вимогою сучасності. Світовий страховий ринок потужно розвивається, займаючи лідируючі позиції на передовій технологічного прогресу.

На сьогодні простежується повноцінне проникнення цифрових технологій у бізнес-процеси міжнародних страхових організацій. Хвиля діджиталізації спонукає страховиків до відмови від застарілих продуктових лінійок та спектру страхових продуктів у їх межах, пошуку нових способів комунікації зі страхувальниками, розробки нових підходів в частині ведення страхового бізнесу. До реалізації останніх прагнуть найбільш потужні та активні учасники ринку банківських й фінансово-кредитних послуг. Для них це є як питанням підвищення свого іміджу, так і впровадженням інноваційних високоефективних інструментів у практику своєї діяльності. Як наслідок, діджитал-страхування – однин із перспективних напрямів розвитку страхового ринку, що виступає його потужною рушійною силою. Водночас, у світовій страховій індустрії присутніми є ринки, де здійснюються лише перші кроки в даному напрямі.

Крім того, прискорені темпи розвитку цифрових технологій загострюють ситуацію на ринку й вимагають постійного вдосконалення страхової діяльності шляхом впровадження новацій [1].

Розвиток міжнародго страхового ринку наразі відбувається в умовах діджиталізації. Новочасні цифрові технології проникли в страхову справу та здійснюють всебічний та кардинальний вплив на її розвиток. Означене спричинило необхідність перегляду стандартних підходів до ведення страхового бізнесу та пошуку нових інноваційних можливостей на страховому ринку. Як наслідок, суттєвого розвитку набирає діджитал-страхування (рис. 3).

Рис. 3. Сутність та фактори впливу на поширення та розвиток діджитал-страхування

Джерело: авторське узагальнення на основі джерел [1, 3, 6].

Слід зазначити, що діджиталізація у страховій справі – це впровадження нових технологій та даних у бізнес-процеси страхової організації з метою посилення ефективності діяльності останньої.

Діджиталізація у страхувій справі має ряд переваг, дозволяючи відкрити нові можливості для учасників ринку страхових послуг (рис. 4). Діджитал-страхування допомагає страховим організація суттєво знизити витрати, що реалізується через впровадження сервісу онлайн-страхування. Як наслідок, для страхових організацій виникає можливість суттєвого скорочення витрат за рахунок прямого продажу страхових продуктів без залучення посередників, а також на оренду приміщень тощо.

Переваги для суб'єктів страхового ринку в умовах діджиталізації
розвиток нових каналів просування страхових послуг на страховому ринку
скорочення частки ручної праці та автоматизація управління бізнес-процесами
підвищення швидкості виконання операцій, у тому числі і врегулювання претензій
можливість обробки суттєвих масивів даних
зниження витрат
підвищення якості обслуговування клієнтів
удосконалення та підвищення якості страхових послуг
спроба завоювати лояльність споживачів
підвищення безпеки страхових операцій на страховому ринку

Рис. 4. Сукупність переваг в умовах діджиталізації для суб'єктів страхового ринку

Джерело: авторське узагальнення на основі джерел [2, 4, 5].

До ключових переваг діджитал-страхування також слід віднести мінімізацію ймовірності шахрайства та посилення безпеки страхових операцій. Придбання поліса за допомогою послуг страхових посередників уможливлює виникнення ризику не внесення останніми страхових премій, що призводить до втрати чинності страхових угод. Виразною особливістю діджиталізації у страхуванні також є зручність, що характерна останній поряд із економічною ефективністю й безпекою. У цьому контесті слід зауважити, що зручністю характеризується формування баз даних, де акумулюються й зберігається інформація щодо електронних страхових полісів.

Сучасна страхова практика деяких країнах (наприклад, Індія) передбачає створення страхових сховищ, у яких доцільно зберігати (переводити) страхові поліси на електронному страхову рахунку (*e-insurance accounts*). Крім того, дозволяється мати лише один рахунок в одному із сховищ, що функціонують в країні, навіть за умови наявності у страхувальника полісів різних страхових організацій. Наявність електронного страхового рахунку дозволяє вирішити кілька проблем: по-перше, уникнути ризику втрати поліса у разі його фізичного пошкодження, по-друге, спрощує процедуру наступного придбання полісу [6].

Коло послідуючих питань вирішується безпосередньо через страхове сховище, що має зв'язок із страховою організацією. Процес переведення полісу в електронну форму передбачає кілька етапі, головними з яких є підготовка заяви та подання наявного страхового полісу до страхової організації, де обслуговується страхувальник. У цьому контексті слід зауважити, що для страхувальника відкриття електронного страхового рахунку є безкоштовним, натомість витрати за послуги, що надаються страховим сховищем, повністю

покладаються на страховика й компенсуються відповідно за рахунок економії витрат в частині видачі паперового полісу та доставці останнього. Практичне застосування можливостей діджитал-страхування дозволяє страховикам суттєво підвищити якість й ефективність обслуговування споживачів страхових послуг. Страхувальники мають змогу бути постійно поінформованими щодо змін у страховій політиці компанії шляхом отримання своєчасних оновлень.

Таким чином, діджиталізація сприяє стандартизації страхових послуг, покращує якість комунікаційних взаємозвязків міх страховиком та страхувальником. Адаптація до цифрового формату страхових взаємовідносин має позитивне значення для усіх учасників рину, зокрема як для страховика, так і для страхувальника. Адже усі етапи страхового процесу, починаючи поданням заяви і закінчуючи врегулюванням претензій, відбуваються значно швидше. Для учасників страхового ринку, використання можливостей, що відкриваються перед ними в результаті впровадження цифрових технологій у страховий бізнес є важливим та перспективним. А для страховиків-лідерів ринку діджитал-страхування інформаційно-комунікаційні технології стали невід'ємною складовою бізнес-процесів останніх та ключовою умовою підтримки їх конкурентоспроможних позицій на страховому ринку вцілому.

Діджиталтрансформація страхового бізнесу стала невідємною складовою в частині стратегічних пріоритетів розвитку страхових організацій, що на постійній основі функціонують на страховому ринку. Наразі сформувався певний осередок страхових організацій, що ефективно та стабільно провадять діяльність на вітчизняному страховому ринку. Доцільно наголосити, що зміни, передбачені в рамках діджиталізації страхового ринку, у кожній країні відбувають індивідуально та за специфічним сценарієм, із врахуванням ринкової специфіки і, відповідно, їх діджиталпотреб.

Коло діджитал-рішень страховиків-лідерів на вітчизняному страховому ринку, що на сьогодні впроваджуються, є наступним:

– клієнтоорієнтованість (чітко сформований клієнтоорієнтований підхід);

– сервіси різного характеру для страховиків-продавців страхових послуг (наприклад, додатки на iPad для спрощення роботи страхових посередників (зокрема, агентів), а також спеціальний розділ на вебсайті для агентів, який дає базові діджиталзнання).

Проведене дослідження дає змогу зробити висновок про проникнення цифрових технологій буквально у всі процеси страхового бізнесу.Тому виникає нагальна потреба у переформатуванні правил ведення страхового бізнесу, спроможних забезпечити конкурентоспроможні позиції страхових організацій на страховому ринку в умовах швидкозмінних можливостей, технологій та новацій. Окрім того, перехід страхового бізнесу на цифровий формат має Цілу низку переваг для суб’єктів останнього.

Наразі ефективне функціонування страхових організацій передбачає необхідність розробки діджиталстратегії останніх. Як наслідок, діджиталізація у

страховій справі відіграє суттєву роль, слугуючи своєрідним каталізатором в частині розвитку страхового ринку, стимулюючи діяльність страхових організацій щодо впровадження новацій. Розвиток новочасних технологій і впровадження новацій на світовому ринку страхових послуг, зумовлених саме діджиталізацією, призвели до суттєвого підвищення якісних та кількісних характеристик надання страхових послуг, а також зростання вимог і зміни методів ведення страхового бізнесу вцілому.

Підсумовуючи викладене слід зазначити, що для страховиків-лідерів на страховому ринку діджиталстрахування стала невід'ємною складовою їх бізнес-процесів та необхідною умовою підтримки конкурентоспроможних позицій останніх на оззначеному ринку.

Зростаюча роль хмарних платформ зумовлена переходом страхової індустрії на цифрові технології. Їх зростання суттєво знижує ймовірність допущення помилок і неточностей, а сам безпосередньо процес страхування набуває відкритості, формуючи можливість відстеження стану врегулювання претензій. Крім того, впровадження хмарних платформ забезпечують страховим компаніям більшу швидкість, гнучкість і масштабність, покращують реагування і дозволяють оптимізувати процеси. Таким чином, тенденції, притаманні світовому страховому ринку, свідчать про суттєве поширення цифрових технологій. Нині стандартні страхові продукти не задовольняють потреби страхувальників, адже головне питання сьогодні стоїть у вчасній і швидкій відповіді на потреби клієнта зручним для нього способом, у зручний час.

Сучасні цифрові технології, дані та аналіз, який завдяки їм стає можливим, надають страховикам можливість більше дізнаватись про своїх клієнтів, і на основі цього розробляти їм індивідуальні продукти, які можна активувати зручним для клієнта способом. Також страховики можуть використати нові потоки даних із пристроїв, що підтримують Інтернет, для динамічного ціноутворення на страхові послуги відповідно до спостережуваних моделей поведінки споживача, а також краще ідентифікувати шахрайські схеми. Загалом, нові підходи до страхування шляхом використання технологічних інновацій, призначених для підвищення ефективності поточної моделі страхової індустрії, отримали назву Insurtech.Insurtech є складовою FinTech (нові технологічні розробки) – технології для надання послуг фінансовими інститутами. В Україні застосування інструментів FinTech відбувається менш активно. Проте, ще у 2017 р. Національний банк України започаткував проект «Розвиток ринку FinTech». Поширення фінансових технологій в Україні пов’язане із збільшенням користувачів Інтернету. Національний банк України заявив, що пріоритетними сферами застосування інструментів FinTech на вітчизняному фінансовому ринку є онлайн-банкінг, електронні платежі, онлайн-кредитування та InsurTech.

На вітчизняному ринку функціонує понад 80 компаній, що розробляють інноваційні рішення для фінансової сфери, 58 % з яких було створено протягом останніх трьох років.

В Україні популярність FinTech-компаній нині зростає на тлі незадоволеності якості страхових послуг та сьогоднішньої доступності

смартфонів та мобільного інтернету. На рис. 5 зазначено основні сфери, в яких працюють вітчизняні FinTech-продукти.

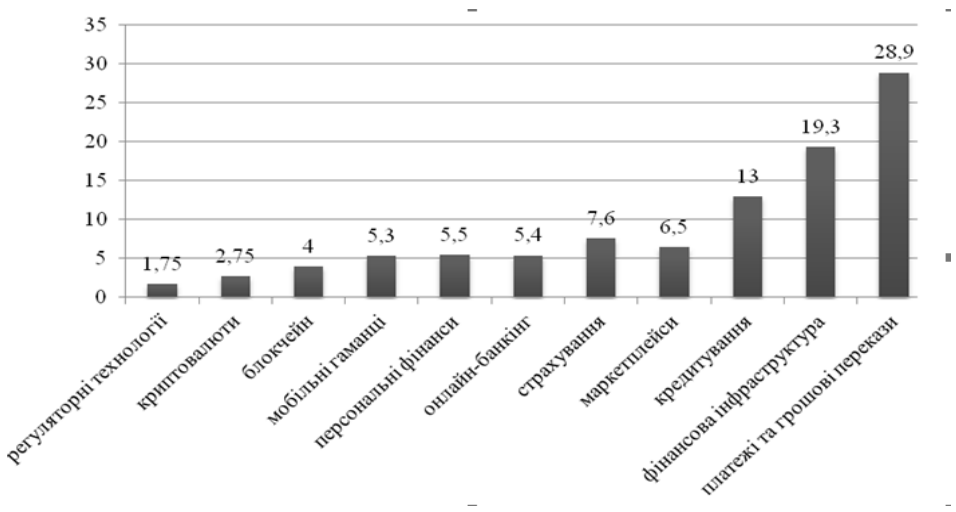

Рис. 5. Структура сфер функціонування FinTech-продуктів в Україні, 2021 р., %

Джерело: побудовано на основі джерел [12, 14].

Отже, технологічні інновації вподальшому матимуть вплив на розвиток ринку страхових послуг України. Притримуємось думки, що саме InsurTech продовжить бути однією із самих динамічних складових FinTech. Сучасні технології створили комплекс переваг для всіх учасників страхового ринку. Страховики скоротили свої витрати на адміністрування, зменшили ймовірність шахрайських дій з боку клієнтів. Для страхувальників полегшився доступ до страхових продуктів, скоротився час на придбання страхових полісів та отримання виплат за претензіями, з'явилася можливість персоніфікації страхових продуктів. За рахунок цифрової трансформації страхового ринку підвищується якість існуючих страхових послуг та виникають нові страхові продукти, які покривають нові ризики, що пов'язані із технологічним прогресом. Водночас цифровізація та поширення технологічних інновацій несе ряд загроз, які стосуються скорочення персоналу страхових компаній та неналежного державного регулювання нових відносин між страховиком та страхувальником.

Висновки. Цифрову трасформацію страхового ринку України у дослідженні розглянуто в умовах розвитку цифрових технологій, якими визначено інтренетизацію, індивідуалізацію і діджиталізацію, що обгрунтовують доцільність функціонування означеного ринку та відображають інноваційність останнього. Визначено, що процеси цифрової трансформації на страховому ринку сприятимуть підвищенню ефективності та рентабельності страхової діяльності шляхом розвитку внутрішнього означеного ринку на основі конвергенції суб'єктного складу ринку; економії в часі і витратах; розробленню та впровадженню нових страхових продуктів та послуг в розрізі різних схем

страхового захисту за допомогою соціалізації страхових відносин на страховому ринку; впровадженню конкурентних переваг за допомогою інноваційних бізнес-моделей, продуктів та послуг, забезпечуваних технологіями.

Література:

1. Абакуменко О., Деркач А., Корнєєва М. Діджиталізація банківського сектору України. *Фінансові дослідження.* 2016. № 1 (1), С. 69–75.

2. Гудзь О., Федюнін С., Щербина В. Диджиталізація, як конкурентна перевага підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 3 (29), С. 18–24.

3. Гуренко А., Гашутіна О. Напрями розвитку систем управління в умовах діджіталізації бізнесу в Україні. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 739–745.

4. Гусєва О.Ю., Легомінова С.В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнеспроцесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1(28). С. 33–39.

5. Дем'янчук М. А., Гуржий К. С. Трансформація страхового ринку в умовах розвитку цифрових технологій. *Інфраструктура ринку*. 2018. № 25. С. 272–278.

6. Лігоненко Л., Хріпко А., Доманський А. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. І*нтернаука*. 2018. № 22 (62), Ч. 2. С. 21–24.

7. Мальований М. І., Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В. Діджитал-технології у соціальному забезпеченні. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2022. Вип. 100. Ч. 2 : Економічні науки. С. 293–300. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-2-291-29.

8. Мальований М. І., Прокопчук О. Т, Улянич Ю. В. Інформаційні технології в інноваційній діяльності страхового ринку України. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Вип. 96. Ч. 2: Економічні науки. С. 103–115. DOI 10.31395/2415-8240-2020-96-2-103-115.

9. Моташко Т. М. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації. *Економіка*. 2019. № 5 (182). URL: http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2016/182-5/3.

10. Прокопчук О. Т. Розвиток українського ринку страхових послуг в контексті забезпечення економічної безпеки країни. *Збірник праць Уманського національного університету садівництва*. 2019, Вип. 94. Ч. 2: Економічні науки. С. 69–85. DOI 10.31395/2415-8240-2019-94-2-69-85.

11. Прокопчук О. Т., Улянич Ю. В., Пташник С. А., Бутко Н. В. Ключові аспекти Інтернет-стрхування. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2020. Ч. 2. Вип. 97. Економічні науки. С. 64–74. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-2-64-74.

12. Прокопчук О. Т. Комунікації у страховому менеджменті. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2021. Вип. 99. Ч. 2, С. 211–222. DOI 10.31395/2415-8240-2021-99-2-211-222.

13. Устенко М., Руських А. Діджиталізація: основа конкурентоспроможності підприємства в реаліях цифрової економіки. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 68. С. 181–192.

14. Шубенко І. А. Тенденції діджиталізації на страховому ринку України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 2. С. 273–279. URL: https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-2-273-279.

References:

1. Abakumenko, O., Derkach, A., Korneeva, M. (2016). Digitalization of the banking sector of Ukraine. *Financial studies*, 2016, no. 1 (1), pp. 69–75. (in Ukrainian).

2. Gudz, O., Fedyunin, S., Shcherbyna, V. (2019). Digitalization as a competitive advantage of enterprises. Economy. *Management. Business*, 2019, no. 3 (29), pp. 18–24. (in Ukrainian).

3. Gurenko, A., Gashutina, O. (2018). Development directions of management systems in the conditions of digitalization of business in Ukraine. *Economy and society*, 2018, no. 19, pp. 739–745. doi: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-113. (in Ukrainian).

4. Guseva, O. Yu., Legominova, S. V. (2018). Digitization is a tool for improving business processes and optimizing them. *Economy. Management. Business*, 2018, no. 1(28), pp. 33–39. (in Ukrainian).

5. Demyanchuk, M. A., Gurzhy, K. S. (2018). Transformation of the insurance market in the conditions of the development of digital technologies. *Market infrastructure*, 2018, no. 25, pp. 272–278. (in Ukrainian).

6. Ligonenko, L., Khripko, A., Domanskyi, A. (2018). The content and mechanism of digitalization strategy formation in business organizations. *Interscience*, 2018, no. 22 (62), pp. 21–24. (in Ukrainian).

7. Malyovany, M. I., Prokopchuk, O. T., Ulyanich, Yu. V. (2022). Digital technologies in social security. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*. 2022, no. 100, Part 2: Economic sciences, pp. 293–300. DOI: 10.31395/2415-8240-2022-100-2-291-29. (in Ukrainian).

8. Malyovany, M. I., Prokopchuk, O. T., Ulyanich, Yu. V. (2020). Information technologies in the innovative activity of the insurance market of Ukraine. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*, 2020, no. 96. Part Two: Economic Sciences, pp. 103–115. DOI 10.31395/2415-8240-2020-96-2-103-115. (in Ukrainian).

9. Motashko, T. M. (2019). Development of the world insurance market in conditions of digitization. *Economy*, 2019, no. 5 (182). URL: http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2016/182-5/3. (in Ukrainian).

10. Prokopchuk, O. T. (2019). The development of the Ukrainian market of insurance services in the context of ensuring the economic security of the country. *Proceedings of the Uman National University of Horticulture*. 2019, no. 94. Part 2: Economic sciences, pp. 69–85. DOI 10.31395/2415-8240-2019-94-2-69-85. (in Ukrainian).

11. Prokopchuk, O. T., Ulyanich, Yu. V., Ptashnyk, S. A., Butko, N. V. (2020). Key aspects of Internet shaking. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*, 2020, no. 97, pp. 64–74. DOI 10.31395/2415-8240-2020-97-2-64-74. (in Ukrainian).

12. Prokopchuk, O. T. (2021). Communications in insurance management. *Collection of scientific works of the Uman National University of Horticulture*, 2021,

Issue 99, Part 2, pp. 211–222. DOI 10.31395/2415-8240-2021-99-2-211-222. (in Ukrainian).

13. Ustenko, M., Ruskikh, A. (2019). Digitization: the basis of enterprise competitiveness in the realities of the digital economy. *Herald of the economy of transport and industry*, 2019, no. 68, pp. 181–192. (in Ukrainian).

14. Shubenko, I. A. (2020). Digitization trends in the insurance market of Ukraine. *Business Inform*, 2020, no. 2, pp. 273–279. (in Ukrainian).

Annotation

Prokopchuk O. T., Ulyanych Yu. V., Myroshnychenko M. M.

Digital Transformation of the Insurance Market of Ukraine

Modern business conditions require the use of new technologies, in particular digital technologies, and the development of the latter is gaining more and more importance and leads to significant metamorphoses in the world economy. There is no doubt about the statement that the digital world is not only the latest logical stage in the development of the social technological industry, but also the entire existing reality in terms of legal, socio-political and economic orientation. Digitization is becoming dominant in the economic growth of any state and is generally a modern development trend. Recently, almost all insurance organizations operating effectively on the insurance market are faced with the need for transformations, because new technologies, innovations and models of consumer behavior of policyholders radically change former, stable business models. Therefore, the process of digitalization of the economy has a significant impact on the activities of insurers.

It has been established that technological innovations will have an impact on the development of the market of insurance services in Ukraine in the future. It was determined that InsurTech will continue to be one of the most dynamic components of FinTech. Modern technologies have created a complex of benefits for all students of the CTP. Clients reduced their administrative costs and reduced the risk of fraudulent actions on the part of clients. For policyholders, access to ctpax products has become easier, the time to purchase ctpax policies and receive payments for claims has become easier, the possibility of customizing ctpax products has appeared. Due to the digital transformation of the insurance market, the quality of insurance services is increasing and new insurance products are emerging that cover new risks associated with technological progress. At the same time, digitalization and the spread of technological innovations have created a number of threats, such as the reduction of five-channel communication companies and the improper monitoring of the new relationship between communication and telecommunication companies.

The digital transformation of the insurance market of Ukraine in the study was considered in terms of the development of digital technologies, which define Internetization, individualization and digitalization, which substantiate the feasibility of the functioning of the specified market and reflect the innovativeness of the latter.

It was determined that the processes of digital transformation in the insurance market will contribute to increasing the efficiency and profitability of insurance activities through the development of an internal defined market based on the convergence of the subject composition of the market; savings in time and costs; development and implementation of new insurance products and services in the context of various schemes of insurance protection with the help of socialization of insurance

relations on the insurance market; implementation of competitive advantages with the help of innovative business models, products and services provided by technologies.

Key words: *insurance market, automation, digitalization, digital transformation, technologies, communications, insurance organization*

УДК: 336.22
DOI: 10.31395/2415-8240-2022-101-2-164-172

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

П. К. БЕЧКО, *кандидат економічних наук*
С. А. ПТАШНИК, *кандидат економічних наук*
Н. В. ЛИСА, *кандидат економічних наук*
Ю. І. НАГОРНА, *здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти (доктор філософії)*
Уманський національний університет садівництва

У статті наведені методичні підходи щодо податкового стимулювання суб'єктів аграрного бізнесу, здатних забезпечити довгострокове економічне зростання виробництва аграрної продукції та продовольчу безпеку країни. Застосування методичних підходів податкового стимулювання аграрної галузі сприятиме прискоренню ефективності діяльності суб'єктів господарювання галузі, суттєво впливати на інші галузі національної економіки, які тісно взаємопов'язані з аграрним сектором.

Ключові слова*: податкове стимулювання, податкова система, функції податків, податкові пільги, економічне зростання, податок, принципи оподаткування.*

Постановка проблеми. Податкова політика держави за сучасних умов, головним чином, спрямована на довгострокове економічне зростання виробництва продукції суб'єктами господарювання аграрної галузі. Основними важелями і стимулами нарощування обсягів виробництва аграрної продукції є податкові стимули у вигляді пільг, субсидій тощо. Аграрна галузь національної економіки незважаючи на чисельні податкові пільги поки що не досягнула належної конкурентоздатності, має місце суттєвий дисбаланс внутрішньої спеціалізації, що унеможливлює економічне зростання переважної більшості суб'єктів господарювання. З огляду на це, актуальною проблемою залишається поглиблене дослідження методичних підходів щодо податкового стимулювання аграріїв, які повинні базуватися на чіткій системі фінансових і податкових важелів та стимулів.

Нині чинне податкове законодавство передбачає низку податкового стимулювання аграріїв. В той же час, їх застосування в практичній діяльності не повною мірою здатне реалізувати поставлені перед державою завдання щодо